

China's AI Development Goals in International Relations (2006-2024)

Reza Simbar *Corresponding Author*, Professor, Department of Political Science, University of Guilan, Rasht, Iran Email: rezasimbar@hotmail.com

Samereh Fasihi Moghadam Lakani PhD Student in International Relations, University of Guilan, Rasht, Iran. Email: Samereh.fasihi@gmail.com

Article Info

Article Type:

Research Article

Keywords:

People's Republic of China,
Artificial Intelligence,
International Balance of Power;
International Influence

Article history:

Received 2025-2-20

Received in revised form
2025-6-6

Accepted 2025-6-15

Published Online
2025-6-21

ABSTRACT

The People's Republic of China has been ranked second globally in artificial intelligence (AI) and has been regarded as one of the top countries in terms of investment in smart technologies since 2006. This study seeks to employ the theory of neoclassical realism to identify the objectives China pursues through investment in AI and related technologies within the realm of international relations in the first half of the 21st century. China's goals for artificial intelligence development in the context of international relations include the state's economic and industrial development, aiming to influence the international financial system and showcase the Chinese economic development model. Furthermore, these goals involve narrowing China's military gap with major powers, increasing its impact on global peace and security, expanding international influence, and eventually achieving a peaceful shift in the international balance of power. The article's novelty lies in its application of the theoretical framework of neoclassical realism and the use of integrated content analysis as the research method. Data were collected using library and internet-based resources.

Cite this Article: Simbar, R. and Fasihi Moghadam Lakani, S. (2025). China's AI Development Goals in International Relations (2006-2024). *World Politics*, 14(1), 7-33. doi: 10.22124/wp.2025.29631.3469

© Author(s)

Publisher: University of Guilan

DOI: 10.22124/wp.2025.29631.3469

1. Introduction

A review of China's AI strategy documents and statements from its senior leaders through the framework of international relations theory from the early 2000s to the present can elucidate the contexts and objectives of China's investment in AI and associated technologies. China was among the first countries to establish a foundation for the development and progress of smart technology through TThe National Medium- and Long-Term Program for Science and Technology Development (2006-))))) ") In addition to this fifteen-year plan, other pieces of this puzzle that explain the backgrounds and objectives of China's investment in AI include Twelfth Five-Year Plan for National Economic and Social Development (2011-2015), Internet+, Internet+ Artificial Intelligence Three-Year Action and Implementation Plan (2016-2018), the ten-year plan of Made in China 2025, 13th Five-Year Plan for National Science and Technology Innovation (2016-2020), the 13th Five-Year Plan for Economic and Social Development of the People's Republic of China (2016-2020), the Robotics Industry Development Plan (2016-2020), Artificial Intelligence Plan 2.0, Next Generation Artificial Intelligence Development Plan, Three-Year Action Plan to Promote the Development of the New Generation of Artificial Intelligence Industry (2018-2020), the 14th Five-Year Plan of the People's Republic of China, Eastern Data anW Western Computing, Action Plan for Informatization Standards Construction (2024-2027), AI Plus (2024), etc. These plans and initiatives have been less addressed in existing studies because most authors have based their analyses and conclusions on only one or two strategic documents published in 2015 and 2017. Considering the volume of Chinese investments in AI, the innovative aspect of this study lies in the analysis of China's AI strategy documents and statements from its senior leaders through the framework of theories of international relations to elucidate the contexts and objectives of China's investment in AI and associated technologies. Therefore, this study employs the theory of neoclassical realism to identify the objectives China pursues through investment in AI and related technologies within the realm of international relations in the first half of the 21st century. This study hypothesizes that China's short-term objectives of investing in AI and smart technologies include increasing national power through economic and military enhancements, promoting domestic prosperity, exerting greater control over minority populations, and introducing China as an AI hub by 0000 to bolster the country's international political and technological influence, and the long-term objective of these investments is to steer the international system towards a multipolar order in order to elevate China's global standing.

2.Theoretical Framework

A group of realist theorists, referred to as "neoclassical realists" by Gideon dose, endeavored to synthesize and modernize classical realism and neorealism by integrating both systemic and unitary variables into their analytical framework. They

argue that domestic variables cannot affect foreign policy behavior independently of structural variables; however, they can intervene in the systemic motivations and foreign policy actions of countries. In fact, neoclassical realists view the international system as the independent variable and decision-makers' perceptions of its constraints and pressures, state structure, and societal nature as mediating variables. Then they try to analyze the behavior of governments as a dependent variable by addressing the following three critical topics: how governments mobilize resources, the role of domestic actors in hindering this mobilization, and the factors that determine the success of negotiations between the government and social groups.

3. Methodology

This article uses the integrated content analysis as the research method. Data were collected using library and internet-based resources.

4. Discussion

The development of The National Medium- and Long-Term Program for Science and Technology Development (2006-2020) provided the primary areas of Chinese investment in smart technologies. According to the theory of neoclassical realism, the perceptions of China's senior leaders regarding systemic limitations and internal challenges serve as a mediating variable. This perspective has triggered the development of AI and smart technologies, which are prominently featured in China's strategic documents and articulated by senior political and military figures. Consequently, there is a prevailing belief that leveraging these technologies will enable China to achieve national objectives across economic, military, and domestic policy domains in the short term, and enhance its international influence and promote a multipolar international system in the long term.

5. Conclusions & Suggestions

This study employed the frameworks of the neoclassical realism theory to analyze China's AI strategic documents and plans as well as the statements of its senior leaders in this regard to elucidate the contexts and objectives of China's investments in AI and other smart technologies in the first half of the 21st century. Results indicated that China's goals for artificial intelligence development in the context of international relations include the state's economic and industrial development, aiming to influence the international financial system and showcase the Chinese economic development model. Furthermore, these goals involve narrowing China's military gap with major powers, increasing its impact on global peace and security, expanding international influence, and eventually achieving a peaceful shift in the international balance of power. . .

پروپوزیشن گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سیاست جهانی

شاپا چاپی: ۲۳۸۳-۰۱۲۳

شاپا الکترونیکی: ۴۵۳۸-۴۸۹۹

Homepage: <https://interpolitics.guilan.ac.ir/>

اهداف گسترش هوش مصنوعی چین در روابط بین الملل (۲۰۲۴-۲۰۰۶)

رضا سیمبر نویسنده مسئول، استاد گروه علوم سیاسی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

رایانامه: rezasimbar@hotmail.com

سامره فصیحی مقدم لاکانی دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

رایانامه: Samereh.fasihi@gmail.com

درباره مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی کلیدواژه‌ها: جمهوری خلق چین، هوش مصنوعی، توازن قدرت بین المللی، نفوذ بین المللی تاریخچه مقاله تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۳/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۳/۲۵ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۳/۳۱	جمهوری خلق چین از جمله کشورهای پیشتانز است که از سال ۲۰۰۶ با سرمایه گذاری در فن آوری های نوین هوشمند، جایگاه دوم جهانی هوش مصنوعی را به خود اختصاص داده است. در این راستا نویسنده در نظر دارد با استفاده از نظریه واقع گرایی نوکلاسیک به این پرسش پاسخ دهد که؛ اهداف چین در نیمه اول سده ۲۱ از سرمایه گذاری بر هوش مصنوعی و فن آوری های مرتبط با آن، در عرصه روابط بین الملل چه می باشند؟ اهداف توسعه هوش مصنوعی چین در روابط بین الملل عبارتند از؛ توسعه اقتصادی و صنعتی کشور با هدف تاثیرگذاری بر نظام مالی بین المللی و ارائه الگوی چینی توسعه اقتصادی، کاهش شکاف نظامی چین با قدرت های بزرگ و تاثیرگذاری بیشتر بر صلح و امنیت جهانی، گسترش نفوذ بین المللی و نهایتا تغییر مسالمت آمیز در توازن قدرت بین المللی. نوآوری این مقاله در استفاده از چارچوب نظری واقع گرایی نوکلاسیک است و روش پژوهش تحلیل محتوای تلفیقی مورد استفاده قرار می گیرد. جمع آوری داده ها نیز با استفاده از منابع کتابخانه ای و اینترنتی می باشد.

استناد به این مقاله: سیمبر، رضا و فصیحی مقدم لاکانی، سامره (۱۴۰۴). اهداف گسترش هوش مصنوعی چین در روابط بین الملل (۲۰۲۴-۲۰۰۶).

سیاست جهانی، ۱۱۴(۱)، ۷-۳۳. doi: 10.22124/wp.2025.29631.3469

© نویسنده (گان)

ناشر: دانشگاه گیلان

در طول تاریخ بشر اگرچه فن آوری ها تغییرات چشمگیری را در عرصه های اقتصادی و نظامی کشورها ایجاد کرده اند، اما همیشه دستاوردهای جدید از طریق چارچوب های از پیش موجودی که از درون آن ها به اجتماع نظم داده می شد، انتخاب و جذب می شدند و در شرایطی قابل پیش بینی تکامل می یافتند اما هوش مصنوعی که در طیف گسترده ای از فناوری های دیجیتال به کار می رود، از طریق فشرده ساختن چارچوب زمانی، منجر به خلق پدیده هایی جدید و غیرقابل مقایسه با دستاوردهای گذشته شده است. تا پیش از این رهبران سیاسی، نظامی و اقتصادی، انتخاب هایشان را با کمک عقل و خرد خود و مشاوران معتمد انجام می دادند، اما با اختراع ماشین هایی که قابلیت خودآموزشی، استدلال، ارائه پاسخ و تخمین انتخاب های انسان را دارند، دوره ای شگرف ایجاد شده که در آن انسان می تواند از طریق همکاری با ماشین ها تصمیمات بهتر و سریع تری را اتخاذ کند. در این راستا کشورهای بزرگ که از دوره جنگ سرد با بیم و امیدهای فراوان و به صورت مقطعی سرمایه گذاری های کلانی بر پروژه های هوش مصنوعی انجام دادند، با اثبات قابلیت های این فن آوری در سال ۲۰۱۷ ضمن تدوین استراتژی ملی هوش مصنوعی خود، بودجه های عظیمی به پروژه های هوش مصنوعی اختصاص دادند و کشورهای کوچک آگاه نیز سرمایه گذاری بر هوش مصنوعی را آغاز نموده اند. در این راستا جمهوری خلق چین یکی از کشورهای پیشتازی است که در دوره جنگ سرد، با تقلید از قدرت های بزرگ «انجمن هوش مصنوعی چین»^۱ را با هدف دستیابی به دانش هوش مصنوعی در سال ۱۹۸۱ تشکیل داد اما تحت تاثیر شکست های پروژه های مختلف هوش مصنوعی در اروپا و آمریکا و اولویت های داخلی چین، تا پایان دوره ریاست جمهوری هو جین تائو^۲ به هوشمندسازی زیرساخت های مختلف کشور و تلاش برای دست یابی به برخی از فن آوری های هوشمند مرتبط اکتفاء شد. اقدامات بنیادینی که در این دوره صورت گرفت، بسترهای لازم برای توسعه هوش مصنوعی چین در دهه دوم قرن بیست و یکم در دوره ریاست جمهوری شی جین پینگ^۳ را فراهم نمود. در دوره شی، طرح های مختلف هوش مصنوعی تدوین و اجرا شدند که تحت تاثیر آن اقدامات، یکسال پس از تدوین استراتژی ملی هوش مصنوعی چین در سال ۲۰۱۷ چین توانست در سال ۲۰۱۸ در برخی زمینه های مرتبط با هوش مصنوعی ایالات

^۱ . Chinese Association for Artificial Intelligence

^۲ . Hu Jintao

^۳ . Xi Jinping

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

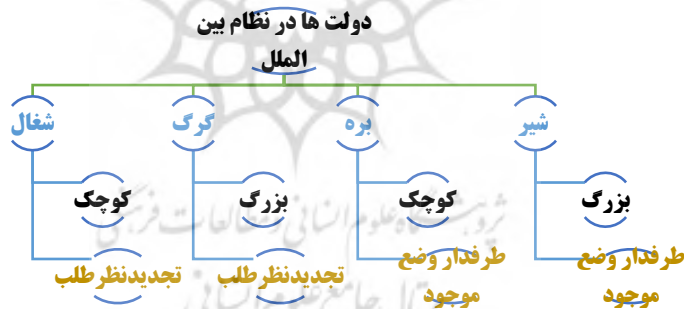
اهداف توسعه پایدار وجود دارد لی (۲۰۲۲) در مقاله «فن آوری هوش مصنوعی و سیستم دفاعی چین» ضمن تاکید بر این نکته که فن آوری هوش مصنوعی به خودی خود تهاجمی نیست، اما اگر در سلاح‌های خودکار، به‌ویژه سلاح‌های هسته‌ای به کار رود، نقشی غیرقابل جایگزینی در جنگ بازی می‌کند، به بررسی پیشرفت سریع هوش مصنوعی چین می‌پردازد، حوزه‌های کاربردی احتمالی فن آوری‌های هوش مصنوعی در چین را نشان می‌دهد، و احتمال جنگ با فن آوری‌های هوش مصنوعی چین را تحلیل می‌کند. هوروویتز و همکاران (۲۰۲۲) در «رقابت استراتژیک در عصر هوش مصنوعی» با اشاره به شکل‌گیری انقلاب‌های صنعتی تحت تاثیر فن آوری‌های خاص و تاثیر آنها بر پیروزی در جنگ‌های تاریخی، به تشریح مفهوم هوش مصنوعی، انواع و کاربردهای آن در امور نظامی، اقتصادی و سیاست داخلی، دستاوردها، نقاط ضعف و میزان سرمایه‌گذاری کشورهای پیشتاز در هوش مصنوعی به گمانه زنی‌هایی در ارتباط با تاثیر این فن آوری بر تشدید رقابت بین‌المللی میان کشورهای چین، ایالات متحده و روسیه می‌پردازد. سجدوک (۲۰۱۹) در مقاله «مقدمات نظری تاثیر هوش مصنوعی بر روابط بین‌الملل و امنیت» او با اشاره به پیشرفت‌های تکنولوژیک کشورهای مختلف چون چین، نقش عامل تکنولوژیک در نظریه روابط بین‌الملل، ویژگی‌های نحوه عملکرد فن آوری هوش مصنوعی و چهار ویژگی کلیدی آن را بر می‌شمرد تا به این پرسش پاسخ دهد که چگونه هوش مصنوعی ممکن است بر روابط بین‌الملل در آینده تاثیر بگذارد.

در هیچ یک از پژوهش‌های ارزشمند صورت گرفته تا به امروز، از نظریه واقع‌گرایی نوکلاسیک استفاده نشده و در هیچ تحقیقی هم، تمامی اسناد استراتژیک هوش مصنوعی چین مورد واکاوی قرار نگرفته است. با این وصف با هدف پر کردن این خلا، نویسنده تلاش می‌کند ضمن بهره‌گیری از نظریه واقع‌گرایی نوکلاسیک که در بخش بعدی تشریح می‌شود، با واکاوی همه اسناد استراتژیک هوش مصنوعی چین و نیز فن آوری‌های هوشمند تا سال ۲۰۲۴، با استفاده از روش تحلیل محتوا، اهداف گسترش هوش مصنوعی چین در روابط بین‌الملل را تشریح نماید.

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

خارجی دولت‌ها کمک می‌کنند؛ سیاست داخلی همچون یک عامل محدودکننده در رفتار دولت‌ها نسبت به نظام بین‌الملل عمل خواهد کرد (Taliaferro, 2000: 159). شونلر به عنوان یکی از واقع‌گرایان نوکلاسیک، دولت‌ها را با توجه به قدرت شان و منافع‌ی که در نظام بین‌الملل پیگیری می‌کنند به چهار دسته شیر (دولت‌های بزرگ و خواهان تداوم وضع موجود)، بره (دولت‌های کوچک و طرفدار حفظ وضع موجود)، گرگ (دولت‌های بزرگ و خواهان تغییر در وضعیت موجود)، و شغال (دولت‌های کوچک و طرفدار ایجاد تغییر در وضعیت موجود) تقسیم می‌کند. بر اساس این تقسیم‌بندی، الگوی رفتاری دولت‌ها در عرصه بین‌المللی عبارت است از: شیرها و بره‌ها رفتار تدافعی دارند و هدف شیرها خودحفاظتی^۱ و هدف بره‌ها فداکاری^۲ است. همچنین رفتار گرگ‌ها و شغال‌ها تهاجمی است اما هدف گرگ‌ها خود گسترشی با اهداف نامحدود^۳ است و هدف شغال‌ها خود گسترشی با اهداف محدود^۴ می‌باشد. در نگاه او شیرها رفتاری موازنه‌بخش^۵ و شانه‌خالی کردن یا احاله مسئولیت^۶ را در پیش می‌گیرند؛ بره‌ها مماشات^۷، فاصله‌گذاری^۸ و همراهی با موج آینده^۹ را اتخاذ می‌کنند؛ گرگ‌ها با رویکردی تهاجمی مخاطره‌پذیری^{۱۰} را بر می‌گزینند؛ و نهایتاً شغال‌ها همراهی شغال^{۱۱} را در پیش می‌گیرند (Schweller, 1994: 100-101).

جدول ۱-۲. تقسیم‌بندی شونلر از دولت‌ها بر اساس قدرت و منافع شان

¹ . Self-Preservation

² . Self-Abnegation

³ . Self-extension with Limited aims

⁴ . Self-extension with Unlimited aims

⁵ . Balancing or

⁶ . Buckpassing

⁷ . Appeasement

⁸ . distancing

⁹ . wave-of-the-future bandwagoning

¹⁰ . Risk-acceptant aggression

¹¹ . Jackal band- wagoning

پروپوزیشن گاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

داخل کشور از آن به رفتاری عقلانی تفسیر شود. نکته دیگری که باید به آن اشاره شود این است که قدرت در نگاه واقع گرایان نوکلاسیک جایگاه ویژه ای دارد و بر اساس توانمندی تعریف می شود. قدرت هم وسیله است و هم هدف و دارای دو بعد مادی و ادراکی و سخت افزاری و نرم افزاری می باشد و دولت ها با افزایش قدرت خود، سعی در هدایت نظام بین الملل به سمت اولویت های خود دارند. با این اوصاف نوکلاسیک ها معتقدند؛ در صورت فراهم بودن شرایط لازم دولت ها به ایجاد توازن و موازنه سازی درون گرا تمایل می یابند. بنابراین کشورها را بر اساس موازنه سازی درون گرا به چهار دسته می توان تقسیم کرد؛ ۱- دولت های با ظرفیت بسیج و جذب منابع بالا و آسیب پذیری خارجی بالا (الگوپردازی از عملکرد دولت های موفق در زمینه فناوری، نظامی و ...) ۲- دولت های با ظرفیت بسیج و جذب منابع پائین و آسیب پذیری خارجی بالا (دشوار بودن الگوپردازی از کشورهای موفق طی کوتاه مدت) ۳- دولت های با ظرفیت بسیج و جذب منابع پائین و آسیب پذیری خارجی اندک (به سمت تقلید یا ابتکار نخواهند رفت) ۴- دولت هایی که از ظرفیت بسیج و جذب منابع بالا و آسیب پذیری خارجی اندک (ارتقای امنیت در درازمدت) (بیگدلی، دهقانی فیروزآبادی و برزگر، ۱۴۰۲: ۱۹۳-۱۷۱).

۳. تعریف هوش مصنوعی و معرفی فن آوری های مرتبط

جان مک کارتی، نخستین کسی که در سال ۱۹۵۶ هوش مصنوعی را به «ماشین هایی [می داند] که از عهده وظایفی که مشخصه هوش انسانی ست برمی آیند» تعریف کرد و بر این باور بود که هوش مصنوعی باید به گونه ای طراحی شود که مشکلاتی را حل کند که توسط مغز انسان نیز قابل حل می باشد (Kessinger, Schmidt and Huttenlocher, 2021:46). تعریف های ارائه شده بعدی از هوش مصنوعی نشان دهنده اختلاف نظر میان اندیشمندان در مفهوم این واژه است اما می توان همه تعریف ها را در چهار دسته کلی قرار داد؛ عده ای هوش مصنوعی را «سیستمی که عقلانی فکر می کند»، برخی «سیستمی که عقلانی رفتار می کند»، گروهی «سیستمی که مثل انسان فکر می کند» و دسته آخر «سیستمی که مثل انسان رفتار می کند» تعریف کرده اند (Russell and Norvig, 1995: 4-5). لازم به ذکر است که امروزه بیش از ۶۰ فناوری فرعی مرتبط با هوش مصنوعی معرفی شده اند که برخی از مهم ترین آنها عبارتند از: یادگیری ماشین، بینایی ماشین، پردازش زبان طبیعی، رباتیک، سامانه های خبره، الگوریتم ژنتیکی، شبکه های عصبی، بلاکچین، اینترنت اشیاء، واقعیت گسترده و ... این فناوری ها که با استفاده

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

برای افزایش بهره‌وری و نوآوری؛ توسعه فناوری‌های پیشرفته همچون تمرکز بر توسعه الگوریتم‌های یادگیری عمیق، بینایی ماشین، پردازش زبان طبیعی، و فناوری‌های مرتبط؛ ایجاد زیرساخت‌های هوش مصنوعی از طریق توسعه مراکز داده بزرگ و پلتفرم‌های نوآوری برای تسهیل تحقیق و توسعه در حوزه هوش مصنوعی؛ تشویق به کارآفرینی از طریق حمایت از شرکت‌های نوپا و نوآوری در هوش مصنوعی برای رقابت‌پذیری جهانی؛ ادغام هوش مصنوعی با زندگی روزمره از طریق ارتقای خدمات هوشمند شهری و توسعه فناوری‌های حمل‌ونقل خودران ("Internet+" Artificial Intelligence Three-Year

(Action and Implementation Plan, 2016: 1-8; Wang, Chen and Guo, 2016: 1-5

۳-۴. «ساخت چین ۲۰۲۵»: این برنامه ده ساله و جامع که در سال ۲۰۱۵ مطرح شد، به عنوان بازتابی از سیاست صنعتی و پیچیده جمهوری خلق چین است و بر تولید هوشمند در ۱۰ بخش استراتژیک شامل؛ فناوری اطلاعات، ماشین خودکار، کنترل عددی پیشرفته، تجهیزات هوافضا و هوانوردی، تجهیزات مهندسی دریایی و ساخت کشتی‌های پیشرفته، تجهیزات پیشرفته ریلی، وسایل نقلیه سبز، تجهیزات برق، مواد جدید، زیست پزشکی و کارایی بالا، تجهیزات پزشکی و تجهیزات صنایع کشاورزی متمرکز شده است. هدف نهایی این سند، تضمین موقعیت چین به عنوان یک قطب جهانی صنایع فناورانه پیشرفته و توقف یافتن در فناوری‌های کلیدی می باشد. با اینحال در این برنامه به طور مستقیم به هوش مصنوعی اشاره ای نشده است (Made in China, 2015: 7-42)

۴-۴. «سیزدهمین برنامه پنج ساله برای توسعه اقتصادی و اجتماعی (۲۰۲۰-۲۰۱۶)»: در این برنامه که چهار بار واژه هوش مصنوعی به کار رفته است بر تسهیل کاربرد تجاری فناوری‌های هوش مصنوعی در همه بخش‌ها؛ تقویت هوش مصنوعی، سخت‌افزار هوشمند، فناوری‌های نمایشگر جدید، پایانه‌های تلفن همراه هوشمند، ارتباطات تلفن همراه G5، حسگرهای پیشرفته و دستگاه‌های پوشیدنی را برای تبدیل شدن به حوزه‌های جدید رشد، تحقیقات در زمینه فناوری‌های کلیدی برای شبکه‌های تلفن همراه G5 و برنامه‌های کاربردی با پهنای باند فوق‌العاده، توسعه برنامه‌های تجاری فناوری G5، اتخاذ یک رویکرد آینده نگر در برنامه ریزی برای نسل بعدی اینترنت، حرکت به سمت ارتقاء به IPv6، تدوین برنامه‌هایی برای چارچوب‌های سایبری آینده، سیستم‌های فناوری سایبری و سیستم‌های امنیت سایبری و ... تاکید می شود (The 13th five-Year Plan For Economic and Social Development of

(The People's Republic of China, 2016: 65-80

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

محاسبات کوانتومی، کلان داده و رایانش ابری و شهر های هوشمند تاکید می کند (Kassenova and Duprey, 2021: 1).

۹-۴. «برنامه سه ساله اقدام برای توسعه نسل جدید صنعت هوش مصنوعی (۲۰۲۰-۲۰۱۸)»: در سال ۲۰۱۷ توسط وزارت صنعت و فناوری اطلاعات چین مطرح شد و نشان دهنده نقش پررنگ حکومت چین در توسعه هوش مصنوعی است. برنامه اقدام که در آن واژه هوش مصنوعی ۳۵ بار تکرار می شود، چهار وظیفه اصلی را پیش‌بینی می‌کند؛ اول) تمرکز بر پرورش و توسعه وسایل نقلیه هوشمند و شبکه ای، روبات های خدمات هوشمند، وسایل نقلیه هوایی بدون سرنشین هوشمند، سیستم های تشخیصی با کمک تصویر پزشکی، سیستم های شناسایی تصویر ویدئویی، سیستم های تعاملی صوتی هوشمند، سیستم های ترجمه هوشمند، و محصولات خانه های هوشمند و سایر محصولات هوشمند و ترویج کاربرد یکپارچه محصولات هوشمند در اقتصاد و جامعه. دوم) تمرکز بر توسعه حسگرهای هوشمند، تراشه های شبکه عصبی، پلت فرم های منبع باز، و دیگر حوزه های کلیدی، به منظور ایجاد یک پایه سخت افزاری و غیره برای توسعه صنعت هوش مصنوعی. سوم) تمرکز بر تعمیق توسعه تولید هوشمند، تشویق به اکتشاف و استفاده از نسل جدید فناوری هوش مصنوعی در تمام جنبه های بخش صنعتی، افزایش قابلیت نوآوری در تولید هوشمند فناوری و تجهیزات کلیدی، و برای ترویج شیوه های جدید تولید هوشمند. و چهارم) ایجاد یک سیستم پشتیبانی عمومی برای منابع آموزشی صنعت، تست استاندارد، و یک پلت فرم خدمات مالکیت معنوی، زیرساخت شبکه هوشمند، امنیت سایبری و سایر صنایع برای بهبود محیط برای توسعه هوش مصنوعی (Three-year action plan to promote the development of the next-generation artificial intelligence industry, 2017: 1-11).

۱۰-۴. «دفاع ملی چین در عصر جدید»: سندی است که در سال ۲۰۱۹ توسط دولت چین به منظور توضیح استراتژی دفاعی و امنیتی کشور در شرایط جدید جهانی و معرفی رویکردهای مدرن چین در زمینه دفاع ملی و امنیت منتشر شد. در این سند دفاعی، که بر توسعه صلح آمیز و همکاری بین المللی تاکید دارد، تلاش می شود چین را به یک قدرت جهانی با توانایی دفاعی موثر و مدن تبدیل کند، از این رو به دور جدید انقلاب صنعتی با استفاده از فناوری های پیشرفته ای چون هوش مصنوعی، اطلاعات کوانتومی، داده های بزرگ، رایانش ابری و اینترنت اشیا اشاره می شود که بسترساز تغییرات تاریخی در رقابت نظامی بین المللی به سمت جنگ اطلاعاتی و هوشمند شده اند (China's National Defense in the New Era, 2019: 6).

پروپوزیشن گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

هوش مصنوعی در نواحی مختلف کشور، به‌ویژه در نواحی غربی که از نظر زیرساخت‌های محاسباتی ضعیف‌تر هستند، مطرح شد (Zhang and others, 2024: 1-5).

۴-۱۵. «ابتکار حکمرانی جهانی هوش مصنوعی»: این ابتکار توسط مقامات چینی در اکتبر سال ۲۰۲۳ در خلال مجمع BRI مطرح شد و نشان دهنده تلاش چین برای ایفای نقش رهبری در شکل دهی به چارچوب‌های جهانی حکمرانی هوش مصنوعی و ایجاد همکاری‌های بین‌المللی در این حوزه می‌باشد. اهداف اصلی این ابتکار عبارتند از ایجاد چارچوب‌های حکمرانی جهانی برای مدیریت و تنظیم توسعه و استفاده از فناوری هوش مصنوعی؛ تضمین توسعه ایمن هوش مصنوعی با رعایت اصول اخلاقی، امنیتی و انسانی؛ ارتقای همکاری‌های بین‌المللی در حوزه هوش مصنوعی برای به اشتراک گذاشتن دانش، فناوری و تجربیات کشورها و یادگیری از یکدیگر؛ حمایت از کشورهای در حال توسعه برای استفاده از مزایای فناوری هوش مصنوعی و در امان ماندن از خطرات آن (<http://il.china-embassy.gov.cn/eng>).

۴-۱۶. «برنامه اقدام برای توسعه استانداردهای اطلاعات (۲۰۲۴-۲۰۲۷)»: این طرح سه ساله که در سال ۲۰۲۴ مطرح شد و کمیسیون مرکزی امور فضای مجازی، وزارت صنعت و فناوری اطلاعات و سازمان تنظیم بازار چین هدایت آن را بر عهده دارند، گام‌هایی است برای بهبود سیستم استاندارد اطلاعات، ارتقای توانایی اولیه استانداردسازی، بهبود مکانیسم کار، تقویت اجرای استانداردها و افزایش نفوذ بین‌المللی چین و تبدیل این کشور به یک رهبر در زمینه اطلاع‌رسانی و ارائه پشتیبانی قوی برای تسریع توسعه یک بازار بزرگ ملی و پرورش و گسترش نیروهای تولیدی با کیفیت جدید. توسعه و بهبود استانداردهای کاربردی و جهانی برای تراشه‌های هوش مصنوعی، تراشه‌های خودرو و تراشه‌های الکترونیک و ... از جمله مواردی است که در این سند در راستای سخنان شی مورد تأکید قرار می‌گیرد. (<http://lawinfochina.com>)

۴-۱۷. «دستورالعمل‌های تدوین استانداردهای هوش مصنوعی»: در پیش‌نویس این طرح که در سال ۲۰۲۴ منتشر شد، هوش مصنوعی به عنوان یک فناوری استراتژیک معرفی می‌شود که دور جدیدی از انقلاب علمی، فناوری و صنعتی را رهبری می‌کند. بر این اساس به منظور تسریع در توسعه هوش مصنوعی مورد نظر «ابتکار حکمرانی جهانی هوش مصنوعی» و «طرح کلی توسعه استاندارد ملی»، توسعه یکپارچه صنعت و هماهنگی عمیق در همکاری‌های بین‌المللی، بهبود سیستم استاندارد صنعت

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

اختلافات مرزی متعدد با همسایگانی چون روسیه، هند، ژاپن، ویتنام، تایوان، برونئی، اندونزی، مالزی و فیلیپین شده است، موجب می شود، رشد و توسعه اقتصادی و نظامی این کشور تهدید آمیز تلقی شود و چون در قاره آسیا رویارویی بالقوه با همسایگان وجود دارد، کشورها هیچگاه امکان درگیری و جنگ را از محاسبات استراتژیک خود هیچگاه حذف نمی کنند (کسینجر، ۱۴۰۰: ۶۷۹). بنابراین کشور چین نیز با توجه به این تجربه تاریخی تلاش می کند توانمندی های خود را نسبت به همسایگان و دیگر قدرت های بین المللی در ابعاد مختلفی چون اقتصادی و سیاسی و نظامی تقویت کند تا از این طریق هم امنیت خود را حفظ کند و هم از آسیب های داخلی مصون بماند.

با به قدرت رسیدن هو، تحت تاثیر وقایع ۱۱ سپتامبر، ایالات متحده اقدام به افزایش مشاوران نظامی در چند کشور جنوب شرق آسیا، ترمیم روابط با جمهوری هند و توافقاتی مبنی بر آموزش نظامی مشترک کرد که موجب نارضایتی چین از عملکرد بوش و تلاش این کشور برای اتخاذ رویکردی فعالانه در عرصه بین المللی شد. با اینحال رویکرد چین در دوره هو دوره بوش و اوباما همچنان «همکاری جویانه» و طرفداری از وضع موجود بود، اگرچه تمایلاتی مبنی بر تغییر مسالمت آمیز نظم بین المللی به سمت چندقطبی از هو بروز و ظهور داشت. قدرت در این دوره در بهره گیری از علم و فناوری به عنوان نیروهای مولد برتر معرفی می شود و بهره گیری از این ابزارها می توانند عمیقاً وجهه چین را در جنبه های مختلف اقتصادی، دفاعی، اجتماعی، زیست محیطی و ... تغییر دهند (The National Medium- and Long-Term Program for Science and Technology Development (2006- 2020): 7-34). در دوره شی جین پینگ که با سه رئیس جمهور آمریکا اوباما، ترامپ و بایدن مصادف شد، نظام بین الملل در مقابل رشد و توسعه چین، نسبت به گذشته کمتر دوستانه است (Fang, 2025: 4-5). اما اگرچه مواضع این کشور در دوره شی قاطعانه تر شده است، اما به دلیل اینکه در ذهن او هنوز بازی های نظام بین الملل حاصل جمع صفر در پی ندارد، رویکرد همکاری جویانه چین و طرفداری از وضع موجود را حفظ نموده تا رشد و پیشرفت اقتصادی و صنعتی خود را به عنوان مبنایی برای توسعه نظامی و افزایش نفوذ بین المللی تداوم بخشد. فناوری هوش مصنوعی در نگاه شی می تواند ضمن تسریع در این روند، نفوذ جهانی چین را نیز افزایش دهد. بنابراین طرح «راه ابریشم دیجیتال»، در کنار «ابتکار جهانی مدیریت هوش مصنوعی» و طرح هایی چون «برنامه اقدام برای توسعه استانداردهای اطلاعات (۲۰۲۷-۲۰۲۴)» و «دستورالعمل های تدوین استانداردهای هوش مصنوعی»، در دوره او با هدف کاهش محدودیت های سیستمیک و افزایش نفوذ جهانی این کشور در دستور کار قرار گرفته است.

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۳) کمیسیون امور نظامی و ارتش آزادی بخش ملی که نقش مهمی در تصمیم سازی سیاست خارجی دارند. ۴) احزاب چین که در ذیل سیستم مشورتی چین قرار می گیرند و نهایتاً ۵) کانون های تفکر، به ویژه کانون های تفکر شبه رسمی که از طرق مختلفی چون؛ ارائه گزارش در موضوعات مورد نظر مقامات و حکومت، برقراری ارتباطات آموزشی با دیگر نهادهای تحقیقاتی، استفاده از رسانه های جمعی برای آموزش و آگاه سازی عامه در جهت تبیین امورات موردنظر حکومت و همراه سازی آنها و نهایتاً برگزاری کنفرانس میان نهادهای مهم به صورت منظم، بر سیاست خارجی چین تاثیرگذارند (سازمند و ارغوانی پیرسلامی، ۱۴۰۱: ۳۷-۴۹).

د. وضعیت اقتصادی و نظامی: جمهوری خلق چین به عنوان یکی از دو اقتصاد برتر جهان می باشد و تولید ناخالص داخلی آن در سال ۲۰۲۱، ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳، به ترتیب عبارت بود از ۲۸۸۲۲؛ ۲۹۶۷۲ و ۳۱۲۳ تریلیون دلار. این کشور یکی از قدرت های هسته ای است و بزرگ ترین ارتش دنیا متعلق به آن می باشد (The World Fact Book, 2024).

۵-۲-۲. متغیر ادراک فردی

الف. هوجین تائو: او که متولد سال ۱۹۴۲ می باشد، از اولین نسل از رهبران چین است که تجربه شخصی از انقلاب نداشته و از نخستین رهبرانی است که بر طبق قانون اساسی به قدرت رسید و همچنین از اولین رهبرانی است که در دوره او چین یک قدرت بزرگ بین المللی محسوب می شد. او در دهه ۱۹۶۰ از دانشگاه چینگ هوا که یکی از بسترهای مبارزاتی گاردهای سرخ بود، فارغ التحصیل شد به عنوان مشاور سیاسی و دستیار پژوهشی این دانشگاه مشغول به کار شد و آشوب و هرج و مرج جناح های سیاسی درگیر در نبرد قدرت آن سال ها را از نزدیک مشاهده کرد و حتی در مقطعی متهم و تبعید شد. صعود او از پله های حزب کمونیست نسبتاً کند بود اما نهایتاً در سال ۱۹۸۲ دبیر حزب یکی از ایالت های دوردست جنوب غربی چین و در سال ۱۹۸۸ دبیر حزب منطقه خودمختار تبت شد و پس از به قدرت رسیدن او در سال ۲۰۰۲ به ریاست جمهوری چین، این تجربیات بینش و نگرش مشخصی از شرایط داخلی و بین المللی چین به او داد (کسینجر، ۱۴۰۰: ۴۸-۴۵). او ۲۰ سال اول قرن بیست و یکم را دوره ای از فرصت های استراتژیک مهم برای توسعه اقتصادی، اجتماعی و پیشرفت علم و فناوری چین می دانست و امیدوار بود از این طریق هوشمندسازی صنایع مختلف بتواند جایگاه

پروپوزیشن گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نقش پررنگ تری در تصمیمات بین المللی بیابد (کسینجر، ۱۴۰۰: ۶۶۲-۶۶۰) اما درک صحیح محدودیت های بین المللی و مشکلات داخلی او را به سمت اتخاذ «موازنه سازی درون گرا» سوق داد تا ضمن «تقلید» از قدرت های بزرگ صنعتی و اقتصادی با بومی سازی دانش های متخذه تلاش کند به رشد و توسعه اقتصادی چین شتاب ببخشد این موضوع از جمله اهدافی است که تقریباً در همه اسناد استراتژیک منتشر شده در دوره هو، بارها مورد تاکید قرار گرفته است و سریع ترین راه حل برون رفت از مشکلات کشور نیز توسل به علم و فناوری های هوشمند به عنوان «نیروهای مولد برتر» می باشد و از این رو بارها بر واژه هوشمند و هوشمندسازی تاکید شده است (The National Medium- 8-15: 2006 and Long-Term Program for Science and Technology Development). پرهیز از رویکردهای تهاجمی، نوسازی نظامی، توسعه روابط با کشورهای دیگر به ویژه همسایگان، عضویت در سازمان های مهم جهانی و منطقه ای، مشارکت دادن نیروهای چینی در مأموریت های سازمان ملل، منعقد کردن معاهدات دو یا چند جانبه در همه ابعاد با همسایگان و دیگر کشورها از جمله اقداماتی است که در دوره هو در عرصه خارجی صورت پذیرفت.

۵-۳-۲. دوره شی جین پینگ:

الف. تقویت قدرت اقتصادی چین با هدف تاثیر بر نظم مالی بین المللی و ارائه الگوی چینی توسعه: قدرت تولیدی و رشد اقتصادی به حدی در نگاه رهبران چین به ویژه شی اهمیت دارد که در سند ساخت چین ۲۰۲۵ «تولید پایه اصلی اقتصاد ملی» شمرده شود «و مبنایی که ملت بر آن پایه گذاری شده و ابزاری برای جوان سازی و اساس قدرت جهان» در سند مهم «ایجاد یک صنعت تولید رقابتی بین المللی» تنها راهی معرفی می شود که «چین می تواند قدرت ملی همه جانبه خود را افزایش دهد، امنیت ملی را تضمین کند و خود را به عنوان یک قدرت جهانی بسازد» (Made in China, 2015: 1-2). بر این اساس دولت چین ضمن ایجاد پیوند میان وزارتخانه ها، استان ها، شرکت های خصوصی و دولتی، با ارائه مشوق های متعددی مانند ارائه یارانه به تولیدکنندگان ربات و مشاغل اتوماسیون، وام های کم بهره، تخفیف مالیاتی و مشوق های اجاره زمین و نیز بهره گیری از کانون های تفکر شبه رسمی برای اقناع سازی در افکار عمومی در جهت حمایت از طرح های هوش مصنوعی، تلاش می کند به بسیج منابع داخلی برای تحقق اهداف رشد اقتصادی خود در عرصه سیاست بین الملل بپردازد. در همین راستا شی در دیدار با سران سازمان های بزرگ اقتصادی بین المللی که برای شرکت در گفتگوی

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

هوشمند با مدیریت منابع و نیروها، شبیه سازی سناریوهای جنگی و تصمیم گیری خودکار تعیین هدف الگوریتمی، واگذاری ماموریت، آگاهی و درک موقعیتی، طرح ریزی و تخصیص نیروی انسانی خودکار، تحلیل سیستم های هدف یا مخاطبان هدف؛ در لجستیک و پشتیبانی نظامی با مدیریت هوشمند زنجیره تامین و نگهداری پیش بینانه تجهیزات؛ در آموزش و تمرین های نظامی با شبیه سازی واقعیت مجازی؛ در جنگ های اطلاعاتی و روانی با تحلیل شبکه های اجتماعی، ایجاد اخبار جعلی و تاثیرگذاری بر افکار عمومی و نیز در دفاع جلوگیری پیش بینانه، پیشگیرانه، شخصی و مشارکتی از کشمکش ها؛ و در پزشکی نظامی با کاربرد ربات های پزشکی و تشخیص و درمان خودکار، تحلیل سوابق پزشکی الکترونیکی و بهینه سازی انتقال هوایی مصدومان تغییرات شگرفی در سازمان های نظامی در بعد حمله و دفاع ایجاد کرده است (De Spiegeleire, Mass & Sweijs, 2017:45, 85-98).

تحت تاثیر قابلیت های هوش مصنوعی در کاهش شکاف نظامی چین با قدرت های بزرگ هسته ای چون آمریکا و روسیه، این کشور که در طول دو دهه گذشته، با هزینه های هنگفتی، از طریق دست یابی به فناوری های نظامی فرسوده یا از کارافتاده دیگر کشورها و الگوبرداری از آن ها، سیستم نظامی خود را تقویت می کرد، امیدوار است در مدتی کوتاه و با کمترین هزینه بتواند سطح نظامی کشور را ارتقاء دهد. سرلشکر دینگ شیانگرانگ در اکتبر ۲۰۱۸ می گوید: «هوش مصنوعی می تواند شکاف میان ارتش چین با ارتش های جهانی را کاهش دهد» و زنگ پی یکی از مدیران ارشد سومین شرکت دفاعی بزرگ چین هم سیستم های مبتنی بر هوش مصنوعی را «همچون مغز انسان» در بدن در قبال دیگر تجهیزات جنگی معرفی می کند. شی نیز در سخنرانی خود در اکتبر ۲۰۱۸ گفت: «فناوری های اصلی هوش مصنوعی باید به طور ایمن در دستان خودمان نگهداری شوند» زیرا هوش مصنوعی یک «پیشرفت جهشی» در فن آوری های نظامی ایجاد می کند. در همان سال، وزارت دفاع چین دو سازمان مهم تحقیقاتی جدید با تمرکز بر هوش مصنوعی و سیستم های بدون سرنشین تحت نظر دانشگاه ملی فناوری دفاع این کشور ایجاد کرد (Allen, 2019:5-8). هوش مصنوعی با تغییر در روند تصمیم گیری با استفاده از کلان داده ها و دیگر فن آوری های مرتبط که تجزیه و تحلیل شرایط را سرعت و دقت می بخشد، می تواند با افزایش سرعت جنگ، بازدارندگی هسته ای قدرت های بزرگ چون ایالات متحده را به چالش بکشد و بستر ساز پیچیده شدن درگیری ها شود. این قابلیت ها موجب شده که در اکثر اسناد و طرح های استراتژیک چین در زمینه هوش مصنوعی، موفقیت در فن آوری های دوگانه با کاربرد تجاری و نظامی

پروپوزیشن گاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تحریماتی در صادرات فلزات استراتژیکی چون سزیوم، گالیوم و ژرمانیوم، جذب استعدادهای داخلی و خارجی تلاش می کنند، رشد صنعت هوش مصنوعی خود را سرعت بخشیده و نظام بین الملل را به سمت چندقطبی شدن هدایت نمایند.

نتیجه گیری

در این پژوهش تلاش شد با استفاده از نظریه واقع گرایی نوکلاسیک اهداف گسترش هوش مصنوعی و فن آوری های هوشمند مرتبط چین در روابط بین الملل بین سال های ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۴ تشریح گردد. یافته های این پژوهش حاکی از آن است که در تمام اسناد استراتژیک منتشر شده در بازه زمانی مورد اشاره، فن آوری های هوشمند و هوش مصنوعی ابزاری تلقی شده که می تواند موجبات تسریع در رشد و توسعه اقتصادی و صنعتی کشور چین را فراهم آورد. تحقق این هدف در نگاه رهبران چین، علاوه بر تحکیم پایه های حزب کمونیست چین و تداوم ثبات داخلی، بستر تاثیرگذاری این کشور بر نظم مالی بین المللی و ارائه الگوی چینی توسعه اقتصادی را برای به چالش کشیدن الگوی لیبرالی توسعه اقتصادی فراهم می کند و تداوم توسعه نظامی چین را نیز تضمین خواهد کرد. علاوه بر این، رهبران جمهوری خلق چین، هوش مصنوعی را دارای یک مزیت رقابتی برای کاهش شکاف نظامی این کشور با قدرتهای بزرگ می دانند و تلاش می کنند از این فناوری در عرصه های مختلف نظامیه ویژه فرماندهی نظامی بهره برداری کنند. مزیت های هوش مصنوعی در عرصه اطلاعاتی، نظامی و سایبری می تواند برای شناسایی و کنترل تروریست ها به کار رود و دسترسی گسترده چین به کلان داده ها به دلیل جمعیت فراوان این کشور و نیز رویکردهای همکاری جویانه این کشور در عرصه منطقه ای و بین المللی، به این کشور فرصت تاثیرگذاری بر صلح و امنیت جهانی را خواهد داد و از این طریق چهره بین المللی چین را به عنوان یک قدرت مسئول بهبود می بخشد. یکی دیگر از یافته های این مقاله نشان می دهد که جمهوری خلق چین تلاش می کند با استفاده از طرح هایی چون راه ابریشم دیجیتالی، تدوین استانداردهای جهانی هوش مصنوعی، فروش سلاح های مبتنی بر هوش مصنوعی و نیز به اشتراک گذاشتن دانش هوش مصنوعی با دیگر کشورها به ویژه کشورهای خاورمیانه، آفریقایی و آسیایی، ضمن دور زدن تحریم های ایالات متحده نفوذ بین المللی خود را افزایش داده و از این ابزار در جهت دغدغه های مختلف چین در عرصه خارجی بهره برداری نماید. در صورت تحقق این اهداف در پرتو هوش مصنوعی، به نظر می رسد این کشور تمایل دارد ضمن کاهش نقش ایالات

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

- Li, J. (2022). Artificial Intelligence Technology and China's Defense System. *Journal of Indo-Pacific Affairs*, 5, 104-114.
- Liang, Q., Na, Z., Mu, J., Chen, B., Liu, X., & Wang, W. (2020). *Artificial Intelligence in China*. Springer Singapore.
- Liengpunsakul, S. (2021). Artificial intelligence and sustainable development in China. *The Chinese Economy*, 54(4), 235-248.
- Lobell, S. E., Ripsman, N. M., & Taliaferro, J. W. (Eds.). (2009). *Neoclassical realism, the state, and foreign policy*. Cambridge University Press.
- Made in China 2025 (2015). At: <https://merics.org/sites/default/files/2020-04/Made%20in%20China%202025.pdf>
- Next Generation Artificial Intelligence Development Plan (2017). At: <http://fi.china-embassy.gov.cn/eng/kxjs/201710/P020210628714286134479.pdf>
- National Standardization Development Outline (2021). At: http://www.news.cn/politics/zywj/2021-10/10/c_1127943309.htm
- Niakooee, A. and Safari, A. (2017). Different Nuclear Strategies of Iran; Explanation from the viewpoint of Neoclassical Realism. *World Politics*, 6(2), 85-122. doi: 10.22124/wp.2017.2486 (In Persian).
- Perrault, R., & Clark, J. (2024). Artificial intelligence index report.
- Sajduk, B. (2019). Theoretical premises of the impact of artificial intelligence on the international relations and security.
- Rose, G. (1998). Neoclassical realism and theories of foreign policy. *World politics*, 51(1), 144-172.
- Russell, S. J., & Norvig, P. (2016). *Artificial intelligence: a modern approach*. Pearson.
- Salimi, H. and Ebrahimi, M. (2015). *Theoretical and Meta-Theoretical Bases and Critique of Neoclassical Realism*. *International Relations Researches*, 5(17), 13-42.
- Sazmand, Bahareh and Arghavani Pirsalami (2023), *Global and Regional Foreign Policy of China in 21 Century*, University of Tehran Press (In Persian).
- Schweller, R. L. (1994). Bandwagoning for profit: Bringing the revisionist state back in. *International security*, 19(1), 72-107.
- Taliaferro, J. W. (2000). Security seeking under anarchy: Defensive realism revisited. *International security*, 25(3), 128-161.
- The 13th Five-Year Plan for Economic and Social Development of The People's Republic of China (2016-2020), At: <https://en.ndrc.gov.cn/policies/202105/P020210527785800103339.pdf>.
- The 14th Five-Year Plan of the People's Republic of China, <http://dx.doi.org/10.22617/BRF210192-2>.
- The National Medium- and Long-Term Program for Science and Technology Development (2006- 2020), The State Council The People's Republic of China, At: https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/National_Strategies_Repository/China_2006.pdf
- Three-year action plan to promote the development of the next-generation artificial intelligence industry, (2017).

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی